

УДК 172.1:378

М. К. Якаўлеў, кандыдат тэхнічных навук, дацэнт (БДТУ)**КРЫНІЦЫ ІДЭЙНА-ПАТРЫЯТЫЧНАГА ВЫХАВАННЯ
СТУДЭНТАЎ-ТЭХНОЛАГАЎ ПАЛІГРАФІЧНАЙ ВЫТВОРЧАСЦІ**

Абмяркоўваюцца шляхі і формы ідэйна-патрыятычнага выхавання студэнтаў ВНУ з выкарыстаннем спадчыны вялікага беларускага асветніка Ф. Скарыны.

Ways and forms of university students of printing production patronic upbringing using the legacy of the great Belarusian enlightener F. Skaryna are discussing.

Уводзіны. Ідэйна-патрыятычнае выхаванне студэнтаў належыць да прыярытэтных кірункаў ідэалагічнай працы ў ВНУ. У СССР выхаванне савецкага патрыятызму грунтавалася на пралетарскім інтэрнацыяналізме. У самастойнай Беларусі яно грунтуецца на лепшых традыцыях нацыянальнай культуры. Менавіта культура, інтэгруючы агульначалавечыя і нацыянальныя каштоўнасці, стварае духоўнае апірышча, якое дазваляе народу асэнсаваць сваё існаванне і выйсці на гістарычную арэну.

Асноўная частка. Патрыятычнае выхаванне ў нашай краіне мае трывалы падмурак. За тысячагадовую гісторыю беларускі народ стварыў найбагацейшую культуру высокага еўрапейскага ўзроўню і непаўторнае мастацтва. Вызначальнай рысай нашай культуры ёсць гуманізм як вынік сінтэзу старажытнабеларускіх і заходнееўрапейскіх традыцый.

Ідэйна-патрыятычным выхаваннем займаюцца ўсе кафедры ўніверсітэта, аднак факультэт выдавецкай справы і паліграфіі валодае выключнымі магчымасцямі: у нас ёсць вялікі Скарына.

Пра дзейнасць і спадчыну нашага нацыянальнага генія, які стаў найбольш яркім прадстаўніком гуманістычнай традыцыі нашай культуры ў эпоху Адраджэння, напісаны тамы. Тут адзначым толькі, што Скарына – наш першы паліграфіст, кнігавыдавец і дызайнер. Ён першым у кірылічным друку ўжыў тытульны ліст. Ілюстрацыі скарынавых выданняў служаць мастацкім сродкам для раскрыцця зместу і ўражваюць не толькі надзвычай вялікай колькасцю, але і дасканаласцю тэхнікі, арыгінальнасцю і глыбокім псіхалагізмам.

Кнігі Скарыны яскрава сведчаць, што наша кнігадрукаванне пачалося адразу з высокага еўрапейскага ўзроўню. «Глосы» на палях скарынавых выданняў былі першымі перакладнымі слоўнікамі, а выявай Скарыны ў пражскім выданні «Ісус Сірахаў» (1517 г.), калі ўпершыню на старонках Бібліі з'явіўся партрэт свецкага чалавека, распачаўся рэнесансавы кірунак у развіцці нашага жывапісу.

Скарына не толькі прыгожа сказаў пра любоў да Бацькаўшчыны, але засведчыў свой патрыятызм працай на карысць «людю паспалітаму», г. зн. народу. Яго патрыятызм – у дзейна-вартас-

най форме засваення быцця, якая служыць канкрэтызацыяй «паспалітага добрага», г. зн. агульнага добра. Гэта нашым студэнтам трэба ведаць.

Выхаванне ў студэнтаў і моладзі любові да Бацькаўшчыны – складаная і шматгранная задача. Маладое пакаленне найчасцей не ўспрымае павучанні і спробы навізаць ім чужыя рашэнні або ідэі. Прычына ў тым, што дасягнуўшы пэўнага ўзросту, яны пачынаюць адчуваць сябе асобай, індывідуальнасцю. Гэта натуральная і станоўчая з'ява. Маладыя людзі карыстаюцца пэўнымі ідэямі, калі яны ёсць іх асабістымі [1]. І гэта тычыцца любых сфераў выхавання, а не толькі патрыятызму. Для гэтага ва ўніверсітэце створана цэласная сістэма патрыятычнага выхавання, а выкладчыкі і куратары дасканалы валодаюць прыёмамі і формамі выхаваўчай працы.

Асоба Скарыны мае неаспрэчную вялікую каштоўнасць для ідэйна-патрыятычнага выхавання нашай моладзі, школьнікаў, студэнтаў ВНУ і, найперш, выдаўцоў і паліграфістаў.

У маладых людзей звычайна існуе патрэба для пераймання, і наша гісторыя пакінула шмат імёнаў, вартых таго. І найбольш яркім з іх ёсць Скарына.

Але ж гэта можа быць і жывы чалавек, наш сучаснік. Калі ён дасканалы валодае прафесіяй, мае выдатныя маральныя якасці і з'яўляецца патрыётам сваёй краіны, гэта спрацоўвае адназначна.

Заклучэнне. Хутка 500-лецце беларускага кнігадрукавання. Цяпер ужо ніхто не называе Скарыну манахам, езуітам. Ён глядзіць на нас з глыбі вясёліцы. І мы гэта выразна адчуваем. Трэба апавядаць пра Скарыну, тлумачыць студэнтам вялікую вартасць культуры. У афарыстычнай форме гэта можна сфармуляваць у выглядзе простага тэзіса: вучыць паважаць чужое ды любіць сваё. Гэта і служыць мэтай ідэйна-патрыятычнага выхавання маладога пакалення і, у прыватнасці, студэнцкай моладзі.

Літаратура

1. Баярд, Р. Т. Як спраўляцца з праблемамі падлеткаў / Р. Т. Баярд, Дж. Баярд; пер. з англ. Л. С. Марціновіч, Н. А. Мяснікова. – Мінск: Нар. асвета, 1990. – 160 с.

Паступіла 14.04.2011